

Anna Korzeniewska

Udział mieszkańców powiatu wałeckiego w zajęciach sportowych i rekreacyjnych w 2010 roku

Ekonomiczne Problemy Usług nr 78, 487-493

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Anna Korzeniewska

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu

**UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW POWIATU WAŁECKIEGO
W ZAJĘCIACH SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH
W 2010 ROKU**

Wstęp

W artykule przedstawiono wyniki internetowego badania ankietowego za-tytułowanego *Udział mieszkańców powiatu wałeckiego w zajęciach sportowych i rekreacyjnych w 2010 roku*, przeprowadzonego w marcu 2011 roku. Głównym celem badania było poznanie sposobów spędzania czasu przeznaczanego na sport i rekreację ruchową w powiecie wałeckim, ocena zaangażowania w zajęcia, częstotliwość zajęć oraz próba oszacowania wydatków przeznaczanych na sport i rekreację przez mieszkańców powiatu. W przypadku osób, które nie uprawiały sportu, ani rekreacji ruchowej, lub uprawiały ją sporadycznie, próbowano uzyskać informację na temat głównych powodów takiego stanu rzeczy.

Cechy społeczno-demograficzne, takie jak miejsce zamieszkania (miasto/wieś), płeć, wiek, wykształcenie, stan cywilny, liczba dzieci, główne źródło utrzymania, wysokość miesięcznego dochodu, pozwoliły stworzyć dwa profile mieszkańców powiatu wałeckiego z punktu widzenia zaangażowania w sport i rekreację ruchową: profil osoby aktywnej i profil osoby biernej.

1. Metoda badawcza i realizacja badania

Badanie przeprowadzono od 1 marca 2011 roku do 15 marca 2011 roku. Wzięło w nim udział 126 respondentów mieszkających na terenie powiatu wałeckiego. Warto podkreślić, że w skład powiatu wchodzi pięć gmin: trzy gminy miejsko-wiejskie: Człopa, Mirosławiec, Tuczno, wiejska gmina Wałcz i miejska gmina – miasto Wałcz¹.

Badanie przeprowadzono metodą ankiety internetowej *on-line*, którą umieszczono na stronie Net-ankiety.pl. Obejmowała ona 17 następujących pytań:

1. Miejsce zamieszkania (powiat).
2. Miejsce zamieszkania (miasto/wieś).
3. Płeć.
4. Wiek.
5. Wykształcenie.
6. Główne źródło utrzymania.
7. Wysokość miesięcznego dochodu (w zł).
8. Aktualny stan cywilny.
9. Liczba dzieci.
10. Czy uczestniczył/a Pan/i w 2010 roku w zajęciach sportowych lub rekreacyjnych (systematycznie lub sporadycznie)?
11. Jeżeli nie uczestniczył/a Pan/i w żadnych zajęciach, proszę podać powód/powody (maksymalnie 5).
12. Uprawiana forma rekreacji ruchowej (można podać maksymalnie 5).
13. Zakres uczestnictwa w rekreacyjnych formach aktywności ruchowej.
14. Czas trwania zajęć.
15. Ile wynoszą Pana/i miesięczne opłaty za uczestnictwo w zajęciach? (można wybrać maksymalnie dwie odpowiedzi).
16. Sposób zorganizowania Pana/i aktywności rekreacyjno-ruchowej.
17. Z jakich zajęć chciał(-a)by Pan/i skorzystać w przyszłości? (można podać maksymalnie 5 odpowiedzi).

¹ www.powiatwalecki.com.pl, marzec 2011.

2. Charakterystyka badanych respondentów

W badanej zbiorowości nieznacznie przeważały kobiety, które stanowiły 50,79%. Aż 83,33% badanych stanowili mieszkańcy miasta, a jedynie 16,67% mieszkańcy wsi. Największą liczebnie grupę wiekową tworzyli respondenci w przedziale wiekowym 25–29 lat (19,05%), następnie 20–24 lata (17,46%), 40–44 lata (13,49%), 30–34 lata (11,11%), 35–39 lat (10,32%), 45–49 lat (6,35%), 60–64 lata (6,35%), 55–59 lat (5,56%), 50–54 lata (3,97%), 15–19 lat (3,17%), 10–14 lat (1,59%) i 65–69 lat (1,59%).

Ze względu na wykształcenie największą grupę stanowiły osoby z wyższym wykształceniem (aż 60,32%) oraz ze średnim i policealnym (32,54%). Wykształcenie gimnazjalne miało 3,97% badanych, zasadnicze zawodowe – 3,17%. Nikt z badanych nie miał wykształcenia podstawowego.

Głównym źródłem utrzymania dla większości badanych (37,70%) był dochód z pracy najemnej w sektorze publicznym. Dochód z pracy najemnej w sektorze prywatnym uzyskiwało 22,22% zbadanych, z pracy na własny rachunek – 21,43%, z emerytury lub renty – 8,73%, z innego źródła (np. z zasiłku dla bezrobotnych, pomocy socjalnej) – 5,56%, z wykonywania wolnego zawodu – 3,97%, natomiast najmniej, bo 0,79% – z użytkowania gospodarstwa rolnego.

Większość badanych miała niskie dochody. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie waleckim wynosiło w badanym okresie 2678,58 zł². Co ciekawe, aż 69,45% zbadanych nie uzyskiwało takich dochodów. W grupie o najwyższych dochodach, powyżej 4000,00 zł, znalazło się 12,70% respondentów.

Analiza zbadanej zbiorowości wykazała, że najliczniejszą grupę ze względu na stan cywilny, bo aż 58,73%, stanowiły osoby zamężne/zonaci oraz panny/kawalerowie – 35,71%. Dzieci miało 58,73% respondentów. Wśród nich największą grupę stanowiły osoby mające dwoje dzieci – 51,35%, jedno dziecko – 36,49%, a troje – 12,16%. W badanej zbiorowości nie było osób mających więcej niż troje dzieci.

² Rocznik Statystyczny Pracy 2010 r., GUS, Warszawa 2010, s. 81.

3. Uczestnictwo w zajęciach sportowych i rekreacyjnych

Wśród zbadanej zbiorowości 67,45% osób uczestniczyło w 2010 roku w zajęciach sportowych lub rekreacyjnych. Wypełniając ankietę, mogli wybrać maksymalnie pięć najczęściej uprawianych form. Najpopularniejszą formą zajęć sportowo-rekreacyjnych były w kolejności: jazda na rowerze, spacery i pływanie, następnie taniec, piłka nożna, piłka siatkowa, jazda na łyżwach, korzystanie z siłowni, wędkarstwo, jogging, jazda na nartach, nordic walking, tenis ziemny, jazda na rolkach, kajakarstwo, badminton, żeglarstwo, koszykówka, tenis stołowy, piłka ręczna, szachy, karate, wioślarstwo, saneczkarstwo, boks, kulturystyka, strzelectwo. Kobiety najczęściej jeździły na rowerze, spacerowały, pływały, uprawiały nordic walking i tańczyły. Z tańca korzystały najczęściej kobiety młode, do 29. roku życia, natomiast kobiety w przedziale wiekowym 30–39 lat najczęściej jeździły na rowerze, spacerowały i pływały. Spacerowy w tej grupie wiekowej najczęściej odbywają kobiety mające dzieci, co może sugerować spacerowanie rodzinne. Kobiety powyżej 40. roku życia głównie jeździły na rowerze, spacerowały i uprawiały nordic walking. Mężczyźni wybierali jazdę na rowerze, pływanie, piłkę nożną, piłkę siatkową, łyżwy, siłownię i tenis ziemny. Mężczyźni do 29. roku życia najczęściej wybierali piłkę nożną, pływanie, jazdę na łyżwach i siłownię. Mężczyźni w przedziale wiekowym 30–39 lat najchętniej jeździli na rowerze, pływali i grali w tenis ziemny. Mężczyźni powyżej 40. roku życia najczęściej pływali, spacerowali, biegali, jeździli na rowerze, czasami wędkowali. Osoby mieszkające na wsi najczęściej spacerowały i wędkowały, co może wynikać z braku odpowiedniej infrastruktury sportowej w miejscu zamieszkania.

Większość badanych (59,82%) uczestniczyła w zajęciach systematycznie. Pod tym względem największą grupę tworzyły osoby, które uczestniczyły systematycznie w zajęciach – dwa razy w tygodniu – 25%, następnie osoby uczestniczące sporadycznie – raz w miesiącu – 22,32%, systematycznie – raz w tygodniu – 18,75%, okazjonalnie (np. w wakacje) – 17,86%, systematycznie – trzy razy w tygodniu i częściej – 16,07% badanych.

Pod względem czasu poświęcanego na zajęcia sportowe i rekreacyjne największą grupę tworzyły osoby poświęcające na nie jednorazowo godzinę – 33,33%, następnie 1,5 godz. – 26,47%, 2 godz. – 18,63%, 0,5 godz. – 11,76%, 3 godz. i więcej – 7,84%, 2,5 godziny – 1,96%.

Ważnym czynnikiem są opłaty ponoszone za uczestnictwo w zajęciach. Zbyt wysokie mogą zniechęcać do uprawiania sportu i rekreacji, zwłaszcza osoby niewiele zarabiające. Badanie wykazało jednak, że nie był to czynnik zniechęcający do uprawiania sportu. Aż 50% osób uczestniczących w zajęciach wskazało, że nie ponosiło żadnych opłat. Dotyczy to przede wszystkim zajęć organizowanych we własnym zakresie, takich jak jazda na rowerze, spacer i jogging. Wśród osób, które nie płaciły za zajęcia, 7,55% stanowiły osoby, którym zajęcia dofinansowywał zakład pracy. Były to przede wszystkim zajęcia na pływalni. Wśród ogółu badanych osoby te stanowiły 3,77%. Kwotę mieszczącą się w granicach 1,00–50,00 zł opłaca 26,64% badanych, 51,00–100,00 zł – 16,98%, 101,00–150,00 zł – 5,66%, 151,00–200,00 zł – 3,77%.

Niezwykle ważnym elementem jest sposób zorganizowania zajęć. Aż 79,44% osób uczestniczących w zajęciach organizowało je indywidualnie. Z usług prywatnego organizatora korzystało 11,21%. W klubach sportowych (np. UKS, SKA, AZS) trenowało 6,54%, były to głównie ludzie młodzi, do 29. roku życia, natomiast zakłady pracy organizowały zajęcia zaledwie 1,87% badanych. Inną formą organizacji zajęć wymienianą przez ankietowanych były stowarzyszenia, zakłady pracy dofinansowujące pracownikom najczęściej zajęcia na pływalni.

W zajęciach sportowych i rekreacyjnych nie uczestniczy 32,55% badanych. Aż 87% tej grupy stanowiły osoby stanu wolnego, do 29. roku życia, co może świadczyć o braku czynnika motywującego, którym w przypadku osób mających rodziny zazwyczaj są dzieci i żona/mąż. Osoby, które nie uczestniczyły w zajęciach, pytano o podanie przyczyn takiego stanu rzeczy. Wskazywały one przede wszystkim na brak wolnego czasu – 29,13%, brak motywacji – 15,53% badanych, natomiast 8,74% w ogóle nie czuło takiej potrzeby. Zmęczenie podało 6,80%, po tyle samo zbyt wysokie koszty uczestnictwa i brak w pobliżu miejsca zamieszkania odpowiedniej infrastruktury do uprawiania aktywności, która interesuje badanych. Niektóre osoby za główną przyczynę uznały brak partnera do uczestniczenia w zajęciach – 5,83% osób nieuczestniczących w zajęciach, były to same kobiety. Inne przyczyny to zbyt wysokie koszty zakupu specjalistycznego sprzętu i odzieży – 4,85%, niechęć do przemęczania się – 3,88%, brak opieki nad dziećmi – 2,91%, preferowanie rekreacji biernej (np. czytanie, opalanie) – 1,94%, zakaz wydany przez lekarza – 1,94%, brak środka transportu – 1,94%, inne zajęcia – 1,94%, brak profesjonalnej kadry – 0,97%.

Podsumowując, do uprawiania sportu i rekreacji w powiecie wałęckim nie potrzeba, jak sądzi wielu, wysokich nakładów finansowych. Co drugi mieszkaniec powiatu w ogóle nie płacił za zajęcia, a większość osób organizowała je samodzielnie. Wystarczą chęci, trochę wolnego czasu i motywacja, na przykład ze strony rodziny. Dzieci nie były czynnikiem demotywującym, wręcz przeciwnie – większość osób z dziećmi aktywnie uczestniczyła w zajęciach sportowych i rekreacyjnych.

4. Preferencje w zakresie uczestniczenia w zajęciach sportowo-rekreacyjnych w przyszłości

Ponieważ w powiecie wałęckim jest wielu nauczycieli i trenerów sportowych, ponadto Instytut Kultury Fizycznej PWSZ w Wałęcu kształci kadrę, więc region ten ma olbrzymi potencjał. W promowaniu sportu w powiecie wałęckim z wykorzystaniem krajowych i unijnych dotacji główną rolę odgrywają: Starostwo Powiatowe w Wałęcu, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Wałęcu, Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich Wałęcz-Bukowina, szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałęcu, kluby sportowe i liczne organizacje pozarządowe.

Badanie preferowanych w przyszłości dyscyplin sportowych i rekreacyjnych pokazało, że w powiecie wałęckim są chętni do uprawiania sportu. W przyszłości najwięcej osób będzie chciało skorzystać z następujących zajęć (w kolejności): pływanie, jazda na rowerze, fitness, nordic walking, kręgle, spacer, aquaerobic, taniec, siłownia, żeglarstwo, narty, joga, tenis ziemny, kajakarstwo, piłka nożna, piłka siatkowa, jogging, tai-chi, kung-fu, rolki, tenis stołowy, koszykówka, wędkarstwo i boks.

Zakończenie

W artykule przedstawiono wyniki internetowego badania ankietowego zatytułowanego *Udział mieszkańców powiatu wałęckiego w zajęciach sportowych i rekreacyjnych w 2010 roku* przeprowadzonego w marcu 2011 roku. Celem badania było poznanie sposobów spędzania czasu przeznaczonego na sport

i rekreację w powiecie waleckim, a także identyfikacja barier uniemożliwiających udział w takich zajęciach.

Literatura

Rocznik Statystyczny Pracy 2010 r., GUS, Warszawa 2010.
www.powiatwalecki.com.pl, marzec 2011.

THE PARTICIPATION OF THE INHABITANTS OF POWIAT WAŁECKI IN ACTIVITIES SPORT AND RECREATIONAL IN 2010 YEAR

Summary

The article presents the results of internet survey online *The participation of the inhabitants of Powiat Walecki in activities sport and recreational in 2010 year* conducted in March 2011 year. The main aim of this study investigation was the understand how to spend your time spent activities sport and recreational in Powiat Walecki, and the identification of barriers making impossible the participation also.

Translated by Anna Korzeniewska